

WYBORY DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

26 maja 2019 r.

Szkolenie członków obwodowych komisji wyborczych

Część I - z zakresu praw i obowiązków oraz organizacji pracy członków obwodowych komisji wyborczych

maj 2019 r.

Opracowanie:

© Krajowe Biuro Wyborcze

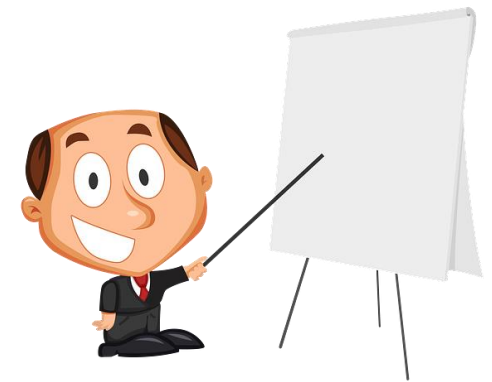
Państwowa Komisja Wyborcza - PKW

Obwodowe komisje wyborcze - OKW

PROGRAM SZKOLENIA

Część I – szkolenie ogólne

- Zapoznanie członków OKW z przepisami prawa, w szczególności omówienie:
  - zadań OKW
  - organizacji i trybu pracy OKW,
  - zmian w składzie OKW,
  - obowiązków i uprawnień członków OKW,
  - wynagrodzenia członków OKW,
  - organizacji pierwszych posiedzeń OKW.
- Omówienie przekazanych materiałów szkoleniowych

Część II – szkolenie szczegółowe wg wytycznych PKW

- Zadania OKW do dnia głosowania - w zakresie:
  - głosowania korespondencyjnego
  - przygotowania lokalu wyborczego
  - odbioru kart do głosowania i materiałów wyborczych

- Zadania OKW w dniu głosowania - w zakresie:
  - przeprowadzenia głosowania
  - ustalenia wyników głosowania
  - przekazania wyników głosowania i dokumentacji wyborczej

Część III – posiedzenie OKW

(Przebieg posiedzenia określony jest w § 3 Regulaminu OKW)

Część I – szkolenie ogólne

PODSTAWA PRAWNA
określająca funkcjonowanie OKW

PODSTAWA PRAWNA

określająca funkcjonowanie OKW

- **Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019r. poz. 684);**
- **Uchwała nr 11/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 27 lutego 2019 r. w sprawie powoływania obwodowych komisji wyborczych w obwodach głosowania w kraju, w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego (M. P. z 2019 r. poz. 267);**
- **Uchwała nr 20/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 7 marca 2019 r. w sprawie regulaminów okręgowych, rejonowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Parlamentu Europejskiego (M. P. z 2019 r. poz. 335);**

PODSTAWA PRAWNA

określająca funkcjonowanie OKW

- **Wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych dotyczące zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r. będące załącznikiem do uchwały nr 70/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 kwietnia 2019 r.;**
- **Uchwała nr 6/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 27 lutego 2019 r. w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy (M. P. z 2019 r. poz. 261);**

PODSTAWA PRAWNA

określająca funkcjonowanie OKW

- **Uchwała nr 40/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 kwietnia 2019r.** w sprawie warunków oraz sposobu pomocniczego wykorzystania techniki elektronicznej w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 393);
- **Wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych dotyczące sprawdzenia w systemie informatycznym zgodności arytmetycznej danych zawartych w projektach protokołów głosowania i w protokołach głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r.** będące załącznikiem do uchwały nr 41/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 kwietnia 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 364);
- **Uchwała nr 64/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 kwietnia 2019r.** w sprawie trybu i sposobu przekazywania danych o liczbie osób ujętych w spisach wyborców, którym wydano karty do głosowania w stałych obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 395);

ZADANIA OKW

9

- 1) Przeprowadzenie głosowania w obwodzie;
- 2) Czuwanie w dniu wyborów nad przestrzeganiem prawa wyborczego w miejscu i czasie głosowania;
- 3) Ustalenie wyników głosowania w obwodzie i podanie ich do publicznej wiadomości;
- 4) Przesłanie wyników głosowania do rejonowej komisji wyborczej;
- 5) Inne czynności określone w Kodeksie wyborczym, w tym:
  - a/ przygotowanie pakietu wyborczego na wniosek wyborcy niepełnosprawnego;
  - b/ sprawdzenie przygotowania lokalu wyborczego;
  - c/ odbiór i zabezpieczenie kart do głosowania, formularzy protokołu, spisu wyborców, pieczęci komisji, obwieszczeń i innych materiałów;
  - d/ przekazanie urzędnikowi wyborczemu dokumentów z pracy Komisji i pieczęci Komisji.

ORGANIZACJA I TRYB PRACY OKW

10

- 1) Członkowie OKW obowiązkowo uczestniczą w posiedzeniach, szkoleniach i innych pracach OKW, w szczególności w przeprowadzeniu głosowania i ustaleniu wyników głosowania;
- 2) OKW podejmuje rozstrzygnięcia w obecności co najmniej połowy swego składu, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy;
- 3) Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do ustalenia wyników głosowania w obwodzie w lokalu wyborczym muszą być równocześnie obecni członkowie OKW w liczbie stanowiącej co najmniej $\frac{2}{3}$ jej pełnego składu, w tym przewodniczącego OKW lub jego zastępcy;
- 4) OKW podejmuje rozstrzygnięcia większością głosów - w razie równej liczby rozstrzyga głos przewodniczącego posiedzenia;
- 5) Rozstrzygnięcia OKW mogą mieć formę odrębnych uchwał lub wpisów do protokołu;

ORGANIZACJA I TRYB PRACY OKW

11

6) Z posiedzenia OKW sporządza się protokół, w którym podaje się:

- a/ porządek obrad,
- b/ imiona i nazwiska uczestników,
- c/ podjęte rozstrzygnięcia i ustalenia.

7) Do protokołu dołącza się podjęte uchwały.

8) Uchwały OKW, protokoły głosowania, zaświadczenia dla członków OKW usprawiedliwiające nieobecność w pracy i inne dokumenty OKW oraz karty do głosowania opatrywane są pieczęcią obwodowej komisji wyborczej.

Uchwały komisji lub zarządzenia jej przewodniczącego, dotyczące przebiegu głosowania bądź ustalenia jego wyników, wpisuje się do protokołu głosowania w obwodzie.

W razie braku miejsca na formularzu, dołącza się je jako załączniki do protokołu.

W punkcie 22 protokołu wyników głosowania w obwodzie odnotowuje się (jeśli wystąpią):

- przypadki zakłócenia głosowania przez wyborców – wówczas poza wpisem do protokołu przewodniczący OKW może poprosić o pomoc Policję - *pkt 2 Wytycznych PKW*;
- wydane przez przewodniczącego OKW polecenia o charakterze porządkowym w związku z działaniami mężów zaufania lub obserwatorów społecznych i międzynarodowych przekraczającymi ich uprawnienia, utrudniającymi pracę OKW, zakłócającymi powagę głosowania lub naruszającymi jego tajność - *pkt 12 Wytycznych PKW*;
- przypadki otwarcia urny wyborczej w trakcie głosowania lub po zakończeniu głosowania a przed rozpoczęciem ustalenia wyników głosowania - OKW opisuje zdarzenie i wyjaśnia jego przyczynę - *pkt 35 Wytycznych PKW*;

W punkcie 22 protokołu wyników głosowania w obwodzie odnotowuje się (jeśli wystąpią):

- zauważone przypadki wyniesienia karty do głosowania przez wyborcę z lokalu wyborczego, lub otrzymania informacji, że w lokalu wyborczym lub poza nim taką kartę wyborca przyjmuje lub posiada (nie będąc uprawnionym), np. oferowane jest odstąpienie karty – wówczas poza wpisem do protokołu OKW zawiadamia o tym fakcie Policję - *pkt 50 Wytycznych PKW*;
- przypadki wrzucenia do urny wyborczej przedmiotów innych niż karty do głosowania - *pkt 51 Wytycznych PKW*.

ORGANIZACJA I TRYB PRACY OKW

15

Zadania przewodniczącego komisji

- 1) Kierowanie pracami OKW, a w szczególności:
  - a/ reprezentowanie OKW na zewnątrz;
  - b/ zwoływanie posiedzeń OKW i przewodniczenie im;
  - c/ podpisywanie w imieniu OKW uchwał podjętych na posiedzeniach, w których uczestniczył, oraz pism i innych dokumentów związanych z działalnością OKW, z wyjątkiem zastrzeżonych w przepisach do podpisania przez wszystkich członków OKW obecnych na posiedzeniu, w tym podpisywanie zaświadczeń dla członków OKW usprawiedliwiających nieobecność w pracy w związku z wykonywaniem zadań OKW;
- 2) Podpisanie protokołu z posiedzenia OKW.

ORGANIZACJA I TRYB PRACY OKW

Zadania przewodniczącego OKW

16

3) Kierowanie pracami OKW w dniu głosowania, w szczególności:

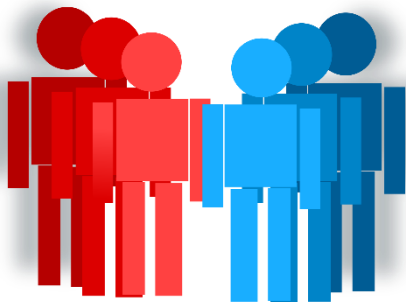
- a/ czuwanie nad przestrzeganiem tajności głosowania i w tym celu wyznaczenie członka OKW, który przebywając w bezpośredniej bliskości urny zapewnia jej nienaruszalność oraz przestrzeganie przez wyborców zasad wrzucania kart do urny (*aby strona zadrukowana była niewidoczna*);
- b/ odpowiedzialność za utrzymanie porządku i spokoju w lokalu wyborczym;
- c/ czuwanie nad przestrzeganiem zakazu prowadzenia w jakiejkolwiek formie agitacji wyborczej w lokalu wyborczym i na terenie budynku, w którym znajduje się ten lokal;
- d/ czuwanie nad przestrzeganiem właściwego toku czynności podczas głosowania;
- e/ informowanie mężów zaufania, obserwatorów społecznych i międzynarodowych o przysługujących im prawach i wskazanie im miejsca do obserwacji pracy OKW;
- f/ żądanie opuszczenia lokalu przez osoby naruszające porządek i spokój, a w razie potrzeby zwrócenie się do miejscowego komendanta komisariatu Policji o zapewnienie koniecznej pomocy.

Zadania przewodniczącego OKW

**W razie nieobecności przewodniczącego
jego obowiązki pełni
zastępca przewodniczącego**

OKW zadania wykonuje we współdziałaniu z urzędnikiem wyborczym i urzędem gminy/miasta, w tym wójtem/ burmistrzem/ prezydentem miasta - § 10 Regulaminu OKW

ZMIANY W SKŁADACH OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH

19

Zmian i uzupełnień składu OKW dokonuje komisarz wyborczy w trybie określonym dla ich powoływania.

Zmiany w składzie OKW dokonywane są w przypadku:

1. zrzeczenia się członkostwa w OKW;
2. podpisania zgody na kandydowanie w wyborach bądź objęcia funkcji, pełnomocnika wyborczego, pełnomocnika finansowego lub męża zaufania albo obserwatora społecznego;
3. utraty prawa wybierania;
4. niezamieszkiwania stale na obszarze województwa, w którym została powołana OKW;
5. nieuczestniczenia w pracach OKW bez usprawiedliwienia lub podejmowania działań sprzecznych z prawem;
6. niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków przez członka OKW;
7. śmierci członka OKW.

ZMIANY W SKŁADACH OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH

20

Członkostwo w obwodowej komisji wyborczej **wygasa** w przypadku wyrażenia zgody na kandydowanie w wyborach przez osobę będącą w stosunku do członka komisji małżonkiem, wstępnym, zstępnym, rodzeństwem, małżonkiem wstępnego, zstępnego lub przysposobionego albo pozostającą z nim w stosunku przysposobienia, jeżeli osoba kandyduje w okręgu wyborczym, dla którego właściwa jest dana komisja.

OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA CZŁONKÓW OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

21

OBOWIĄZKI:

- 1) Członkowie OKW mają obowiązek uczestniczenia w szkoleniach oraz posiedzeniach i innych pracach OKW, w szczególności w przeprowadzeniu głosowania i ustaleniu wyników wyborów;
- 2) W razie niemożności wzięcia udziału w pracach OKW, zwłaszcza w dniu wyborów, członek OKW jest obowiązany powiadomić jak najwcześniej przewodniczącego OKW;
- 3) Członkowie OKW nie mogą prowadzić agitacji wyborczej na rzecz poszczególnych kandydatów oraz list kandydatów:
  - a/ w lokalu wyborczym;
  - b/ w trakcie czynności podejmowanych przez OKW;
  - c/ w trakcie przygotowań do prac OKW;

OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA CZŁONKÓW OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

22

OBOWIĄZKI:

- 4) Członkowie OKW ponoszą odpowiedzialność jak funkcjonariusze publiczni.
- 5) Członek OKW powinien niezwłocznie powiadomić przewodniczącego o wystąpieniu przyczyny wygaśnięcia członkostwa w OKW;
- 6) Przewodniczący OKW jest obowiązany za pośrednictwem urzędnika wyborczego, powiadomić niezwłocznie komisarza wyborczego o wystąpieniu przyczyny uzasadniającej dokonanie zmiany w składzie OKW.

OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA CZŁONKÓW OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

23

UPRAWNIENIA - Członkom OKW przysługuje:

1) Zryczałtowana dieta za czas związany z przeprowadzeniem głosowania i ustaleniem wyników głosowania:

- dla przewodniczącego OKW - 500 zł
- dla zastępcy przewodniczącego OKW - 400 zł
- dla członków OKW - 350 zł;

2) Dieta oraz zwrot kosztów podróży i noclegów.

OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA CZŁONKÓW OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

24

UWAGA:

- zryczałtowana dieta **nie przysługuje**, jeżeli członek obwodowej komisji wyborczej nie uczestniczył w czynnościach związanych z przeprowadzeniem głosowania i ustaleniem wyników głosowania;
- dojazd członka obwodowej komisji wyborczej na posiedzenie, szkolenie (*o ile szkolenie przeprowadzane jest w tej samej gminie, w której siedzibę ma komisja*), **traktowane jest tak jak dojazd do miejsca pracy i w związku z tym członkowi komisji nie przysługuje zwrot kosztów dojazdu do siedziby komisji czy miejsca szkolenia**

OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA CZŁONKÓW OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

25

UPRAWNIENIA - Członkom OKW przysługuje:

- 3) Do 5 dni zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy, z wyjątkiem prawa do wynagrodzenia;
- 4) Ochrona prawna przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych;
- 5) Zaopatrzenie z tytułu wypadku przy wykonywaniu zadań członka OKW - *na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach*

ORGANIZACJA PIERWSZYCH POSIEDZEŃ OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH

26

Pierwsze posiedzenie OKW powinno przebiegać wg następującego porządku:

- **Otwarcie posiedzenia**
- **Wybór Przewodniczącego OKW**
- **Wybór Zastępcy Przewodniczącego OKW**
- **Ustalenie organizacji pracy**
- **Zakończenie posiedzenia**

ORGANIZACJA PIERWSZYCH POSIEDZEŃ OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH

27

- 1) Pierwsze posiedzenie OKW otwiera i przeprowadza wybór przewodniczącego komisji **najstarszy wiekiem członek OKW** uczestniczący w posiedzeniu, który następnie podpisuje uchwałę o wyborze przewodniczącego;
- 2) Wybory przewodniczącego OKW i jego zastępcy odbywają się oddzielnie, w głosowaniu jawnym, chyba że członek OKW zażąda przeprowadzenia głosowania tajnego. W razie równej liczby głosów ponawia się głosowanie;
- 3) Po wyborze przewodniczącego OKW prowadzenie posiedzenia OKW przejmuje nowo wybrany przewodniczący, który przeprowadza wybór zastępcy przewodniczącego OKW oraz realizuje dalszy porządek obrad,

w tym:

ORGANIZACJA PIERWSZYCH POSIEDZEŃ OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH

28

- a) OKW ustala sposób wykonywania swoich zadań i organizację pracy do dnia wyborów, w szczególności czynności związanych z głosowaniem korespondencyjnym, przygotowaniem lokalu wyborczego, odbiorem i zabezpieczeniem kart do głosowania, formularzy protokołu (4 egz.), spisu wyborców, pieczęci komisji, obwieszczeń i innych materiałów;
- b) OKW ustala godzinę rozpoczęcia pracy w dniu głosowania;
- c) OKW podaje niezwłocznie do wiadomości publicznej informację o swoim składzie z uwzględnieniem pełnionych funkcji

Informacja
Obwodowej Komisji Wyborczej nr ... w ...

o składzie i pełnionych funkcjach
w Obwodowej Komisji Wyborczej

1/ Przewodniczący OKW - .....

2/ Zastępca Przewodniczącego - .....

3/ Członkowie - .....

Przewodniczący
Obwodowej Komisji Wyborczej nr ...w ....
.....

SZKOLENIE OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH

29

Omówienie przekazanych materiałów szkoleniowych, w tym:

- 1/ wyciąg z Kodeksu wyborczego;**
- 2/ Wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych dotyczące zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r. będące załącznikiem do uchwały nr 70/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 kwietnia 2019 r. wraz z regulaminem OKW.**

Przekazane dla OKW wydrukowane materiały są dostępne także na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej pod adresem: <https://wybory.gov.pl/pe2019/>

w zakładce: Akty prawne

SZKOLENIE OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH

30

Część II

Szkolenie szczegółowe w zakresie przygotowania i przeprowadzenia głosowania oraz ustalenia wyników głosowania w obwodzie w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r. zgodnie z Wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej